

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Sexagesim[a]e Eu[n]geliu[m]. Cu[m] turba plurima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A tiōe: qz morū cū de corpe exim⁹: sine morā
hūmū accipim⁹. s. si iusti fuerim⁹. Silt po-
test exponi de diu pgnitēte ⁊ martyre: qz
vn⁹ nō statī euolat sic ali⁹. Dicif g: Et ac-
cipiēres mur. s. p̄querēdo, a **C**Aduers⁹

eraltatiōe. vñ: Ois q̄ sebu. er. p **C**Et p **L**
mit no. in estimatiōe boim i pñti erit qñ. **L**u 23. c
qz nouissimi in iudicio dei: q̄ è scrutator et
cognitor cordiū. q **M**ulti enī sunt
vo. **L**y. s. ad fidē. r **G**z pauci ejecti
ad gliaz. vn̄ Greg.

Mlti ad fidē veni-
unt: s. ad celeste re-
gnū pauci p̄ducūt.
vn̄: Arta ē via q̄ du **M**at. 7. b
cit ad vi. ⁊ pau. in.
ea: ⁊ lata ⁊ spa. ē vi.
q̄ ducit ad pdici. et
m̄su ambulat p̄ ea.

Um tur Postilla

O b̄a plu.
Rtc. Luce

8. Matt.

13. Histo. hui⁹ euā.

sacra ē apli primo

die āno chri. p̄xii.

inductōe v. **B**a ini-

tia illi⁹ euāge scri-

bit sc̄as **L**u. in pñ

cipio illi⁹ ca. q̄ ip̄e

christ⁹ iter faciebat

p̄ ciuitates ⁊ castel-

la: p̄dicās ⁊ et euā-

geliçās regnū dei:

⁊ duodecīz apli cū

illo. Et m̄tires ali-

que q̄ erāt curate a

spiritu⁹ malignis

⁊ infirmitatib⁹: ve-

maria que vocatur

magdalena/de q̄ se

p̄cē demona eie-

rat: et idanna vroz

Chusē p̄curatoris

herodis: ⁊ Susan-

na ⁊ alie m̄lē: que

ministrabāt ei ō fa-

cultatibus suis ⁊ tc.

Tunc seq̄e Hodier.

euāge. s. **C**um

turba pluri. con-

uenirēt. Gor. in

quo explicat p̄di-

cationis christi gra-

Scontra **C**ōdīm vinee.
bāt aduersus patrēfamilias dicē
soperarij. **s**olū ultima hora laborauerūt
btes: **H**i nouissimi vna hora fece-
stūles. **s**imilis. **s**in mercede.
drūt: ⁊ pārēs illos nob̄ fecisti q̄ pōr
slaborauim⁹ i seruore solu tota die. **s**aterfa-
tauim⁹ pōd⁹ diei ⁊ ḡst⁹. **A**tille r̄n
miliaa. **s** qui mane venerant.
dēs vni eoz et dixit: **A**micē non
facio tibi iniuriā: nōne ex denario
s̄c̄s decim⁹

s p̄uenisti mechis: tōlle qđ tuū ē tvā
q̄z denarius ouenius meus est: ⁊ possū
dare cui voluerō: deo sequitur.
b de. **V**olo autē et huic nouissimo
k dāre sīc ⁊ tibi. **A**n nō lic̄z mīhi sā
re mercedē tuam.
s **E**t vade. **s**g
pp̄iēptionē mā-
datoꝝ: ⁊ itra i gau-
diū domini tui.
b **E**olo aut̄ ⁊
hu. no. s. i pñia fer-
uēt. **C**hare sic
et tibi. innocent̄.
k **A**n n̄ li . mi.
qd̄ vo. fa. q̄ non
volo n̄ si bonū ⁊ li-
cītū. vn̄ Greg. Stul-
ta ē q̄stio p̄tra bōi-
tate di. **I** **A**n o-
tu⁹. i. intēctio tua q̄
ad primatō nīter⁹.
m **C**Heq̄ est: qz
q̄z. er natura bōita
tis meq; idō n̄li fa-
cio iniuriā. **n** **S**ic
erūt no. i. bōiles ⁊
abiecc. o **C**ri-
mi. in futuro i sua

Suica in
seragesima
Euāge. Luce
VIII. a. in pñ.

Fil-
lo tpe:
Lūm turba
s̄c̄gregare.
plima p̄ueni

Dñica in Sexagesima

Etiositas ad quā tot homines cōueniebāt.
 a **L**et de ciuitatibus, non in d̄ villis
 rurales/sed etiam de ciuitatibus ciues.
 b **P**roparet ad ielum, s. christū: et ī
 hoc etiā nota turbarū seruorū et deuotio:
 q̄ cōueniebāt. i. si
 mul veniebant: nō
 q̄dam in principio
 q̄dam in medio/ et
 q̄da ī fine sermonis:
 sed simul veniebāt
 vt audirent verbā
 dei. c **D**ixit p̄
 similitudinē. Glo.
 interl. parabolaz.
 Quare loquebas ī
 parabolis? Respō
 detur: vta simplici
 bus eius p̄dicatio
 facilius remiseret.
 d **E**xīt. Sora
 sensus litteral est
 plan⁹. Missus scz
 filius dei a p̄e et in
 mundū. vñ: Exiū a
 patre et veni in m̄dū.
 e **Q**ui se
 minat se, i. cuius
 officiū ēseminare.
 f **S**emē suū. s.
 vba extētiora fin
 assūptā hūanitatē:
 et interiora fin dei
 tatez: propter hoc
 enī officiū venit in
 hunc mundū: vt. s.
 semen doctrine in
 mundo spargeret.
 g **L**uke.10. a vnde: Elijs ciuita
 tibus oportet me
 euāgelicāre regnū
 dei. p̄ q̄ missus sū.
 g **E**t dum se
 minat. hic ſidit
 differētias auditio
 rū verbā dei. Dō
 dic tertū euāgeliū vñ ibi: b **Q**ui ha
 bet aures audiendi/ audiat. Unde
 Chrys. Hic seminator postq̄ parabolā n̄
 sent euāge, p̄posuit dixit: Qui h̄z aures
 audiēdi/ audiat. Vbiq̄ hoc verbū i di
 unis ſc̄pturis ponit: exercitatio ē m̄tis ad
 intelligēdum mysteriū: ergo Hec dīcēs
 clamabat. sc̄s vt attētus audiret: Qui
 habet aures. Hor.
 Hoc dicebat: quia
 omnes habebāt au
 res: sed nō oēs au
 diebāt vt intellige
 rent et bñ agerent.
 Pro quo ſc̄dūm
 p̄ triplex ē audit⁹.
 Primus est natu
 rē ſenſiū. Secōdū
 interioris intelligē
 tie. Tertiū obedi
 entie. De quo tri
 plici auditū dicit:
 Audi filia: quo ad
 p̄mū. Et vide: q̄ ad
 ſecundū. Et inclina
 aurem tuā: quo ad
 tertū. i. **I**nter
 rogabant autēs
 eum discipuli ei⁹.
 que eſſet hec pa
 rabola. Glo. Nō
 interrogabāt eum
 ſtatim i plenitudo po
 puli: ſed cū eſſet ſo
 lus. k **Q**uib⁹.
 ſc̄z discipulis inter
 rogātib⁹. l **I**p
 ſe dicit: Tobis
 qui fideles eſtis.
 m **D**atum eſt
 noſle mysteriū
 regni dei. id ē in
 telligētia ſcriptu
 rarū. n **C**ete
 ris autem in pa
 rabolis. id ē p̄ha
 riſis et iudeis in
 credulis. o **C**et
 vidētis. i. vide
 reſe reputātes. p **N**ō videāt. vñ
 vidētis foris humanitatē/ nō videāt in
 diuinitatem. s. oculo fidei. Tel vt vidētis

Evangeliuni

95

Ales foris miracula: nō videat intus virtutem dei opante. a **E**t audientes, scz verbū exteris. b **N**ō intelligat, sensum spūale interius. c **E**t autē hec pa. **D**ic s̄ dicit dñs parabolę expositionē.

ficat carnales affectiones: et volucres egli comederunt illud: per volucres intelliguntur demones. Ergo comedens volucrum significat suggestionem demonum. Unde subdit. f Deinde venit diabolus et

Dicitur: Semen est verbum dei, dicitur autem semen verbi dei propter similitudinem. Primo: quia semen quod seminatur nisi sub terra conditum, sine fructu manebit; sic verbum dei quod in predicione audiatur: nisi in profundo me morie serueretur: oino perditur, vnde: In corde meo abscon di eloqua tua: ut non peccem tibi. Secundo: quia semen sicut beneficium solis non exsistens, neque habens

Svideat: et audietes non intelligat
similitudo. **S**ed feminat.
Est autem hec parabola. **S**emel est
iuxta cecidit.
e verbū dei. **Q**uid autem secus viā:
sc̄ boies. sc̄ bū dei. sc̄ statim. sc̄ tentatione.
bi sunt qui audiunt: deinde venit dia f
quando consentit: vel bonum conceptum et
copunctionē respiciunt in sermone accepimus.
bol' et tollit vībū dē cordib' eoz: s
ne credetis salvi fiant. **N**ā quid b
sc̄ cecidit. **N**ā verbum.
supra petrā: bi sunt qui cū audiunt
sc̄ consentient per compunctionem.
rint: cū gaudio suscipiunt verbuz:
sc̄ firmū p̄positū relinquendi peccatum.

De cordib⁹
corū: ne creden-
tes salui fiāt. In
uidet em̄ diabolus
saluti hoīm. Sal⁹
autē per fidem ba-
etur, vnde: Fides L. 7. 6.

14.7.6

Bcrecit: sic verbum
dei predicatum si-
ne gratia dei adiu-
tare inutile existit.
Et hec est ro quare
in principio sermo-
nis gratia implora-
tur: et sancto in-
vocatio: ut scilicet
qd possibilitas no-
stra no obtinet: eo-
rum nobis interces-

Tibi radice non habet: quod ad tempus
se peccata dominuntur. sed qui iter tentantur.
Credunt: et in tempore temptationis
a proposito conceperunt.
Recedunt. **Q**uid autem iter spinas ce-
m
verbū dei. rēpos
Cidit: hi sunt qui audierunt: et a sollicititu-
nō temptationib⁹ indebitiss. carnalibus. spiritis
dib⁹ et diuinitatis et voluptatib⁹ vite p

onem delectantur: sed cum de predicatione recedunt: statim decedunt a bono proposito quod habuerunt. **K** **E**thi radicem non habent. scilicet pseudefirmitatis. **R**atio autem quare arbor: radices non habent aliquando est: et

Deu. 8,2. Non donetur. Tertio propter necessitatem reficiendi. Nam sicut semen est materia panis ad refectionem corporis: sic verbum dei est materia predicationis ad refectionem animi: unde Non in solo pane vivit homo: sed in omni verbo quod procedit de ore dei. Unde Grego. Libus metris est verbum dei: postmodum subdit hic auditoum verbi dei quatuor differentias. e Quod autem secus viam, id est una pars seminis cecidit secus viam: id est in cor vanitatis et voluptatis expossum: et consumulatum est. Conculcatio trahentium signi-

det antiquato et que
nimis sepe trāplantatur: et hi frequēter
de bono ad malum mutantur: ideo non
radicant̄ in bono. vñ subdivis: **I** Quia
ad tempus credunt: et in tēpore tenta-
tionis recedunt. vnde: Mane visq **Ecc. 18.**
ad vesperā imutab̄ tēpus. in **Q**o
autem inter spinas cecidit: hi sunt
sc̄c aut̄ per cupiditatē corporaliū. Vnusq
tēporales sp̄ne vocant̄: quia animā vul-
nerat̄ et pungat̄. **E**t a sollicitudini-
bus. i. a cura superflua acq̄rēdo. **E**t
diluit̄. id est ab ipsa rea abundātia in
possidēdo. **E**t voluntatibus. i. a

Dominica in Quinquagesima

E sequete luxuria diuitijs vredo. a **C**un
tes suffocantur. qd quādo in ipiunt co
gitare de spiritualib: statim se imiscet co
gitatio de temporalibus: et pualēs suffocat
verbū. b **C**ōd aut in terrā bonam.

id est cor bonum et

deuotum. c **H**i

sunt qui i corde
bono. per indu
striam naturalem.

d **E**t optimo
per gratiam Iesu
christi. e **A**udi
entes verbū dei
retinent. scz i me
moria. f **E**t fru
ctum afferunt i
patientia. Unde

Dat. 13. b Alij afferūt fructū
tricesimum: vt qui

sunt in statu coniu
gali. Alij serageli
muz: vt qui sunt in
statu viduali. Alij

centesimali: vt q sūt
in statu virginali.

Circa psens euāge
lium. vbi d: Etūt
qui seminar semia
rū semē suū. Dicte

Hugo de prato: q
predicato: verbi dei
hoc quod predicat
verbo debet etiam

opere implere: vt
si predicator: predicat mundana contem
ni: debet et ipse hoc facere: si predicat ab
stinentiam et punitentiam: debet et ipse fa
cere: si predicat virtus fugere: et vices ha
bere: debet et ipse virtuosus esse: et sic de
alii: et sic docere verbo et exēplo: sic ver
o. **I**c. 1. a. **R**ec. 1. c. in
terrogo.

Lo. 1. c. in
terrogo.

Sequitur: dñs noster iesus fecit: vnde: Et
pīt iesus sacere et docere: sequitū in euāge
lium.

Semē est vđū dei. Abi diligēter ē aduer
tēda: qd vđū dei ē valde p̄cōlūm: qd cōpa
raē corpori christi. vñ Aug^o. Interrogo in
quit vos frēs vel fōrōzes: dicite mibi qd
vobis plus essi vide: vđū dei: an corp
christi? Si vultus vērūndere: h̄ vtiq dice

re debetis: qd nō sit minus verbum dei d: **G**
corpus christi. Et ideo qnta sollicitudine
obseruamus quando nobis corpus chri
sti ministrat: vt nūbil ex ipso in terram ca
dat: tanta sollicitudine obseruem^one ver
bum dei quod nob

erogatur: dum ali
ud cogitamus aut
loquimur de corde
nō depereat. Ex q
bus iam dictis pa
tet: qd scient ex p
posito desidiose i
vel saltem cōcepti
bilem audiūt: gra
uiter peccat. vnde

Aug^o: et etiam alle vbi.
Gaf in decre. Mon
minus reus erit: q
verba dei negligē
ter audit. qd ille qui

corpus christi ī ter
raz cadere ex negli
gentia sua permis
rit. hec ille: qd spe
cialiter intelligi po
test de illo: qui ne
gligentia leui ī ter
ram sincerūt cadere

eucharistiaz: vt ille
qui negligenter au
dit cum cōtempnū
verbum dei: vel de
illo: qui non curat
verbum dei audire

in his que sunt de necessitate salutis: qui
prius ignorat.

Kāil
lo tēpo
addūt.
re. Assum
sit iēsus duo
decim disci
pulos suos

Slumpst ie. duo. d. s. Lu. Postill
ce. xviii. Dat. x. Mar. x. Vi
storia hui^o euāg. facta est anno
christi. xxvij. kal. april. feria. iii
luna. vi. inditio. vi. vñ initio illi^o euāg
lū scribit sā. Lu. i eo. ca. qd christ^o dixit di
suis. Amē dico vob: nemo ē qd reliqie do
mū: aut pārētes: aut frēs: aut vōrem: aut
filios. ppter regnū dei: et nō recipiet mul
to plura in h̄ tēp: et ī futuro scūlo recipiat
vitā eternaz. Postmodū immediate sequit
euāgeliū illib. g **A**llū. ie. duo. d. s. u.